

Una llengua per a l'any 2000

Arròs a banda

Ramon Barnils

Xavier Lamuela i Josep Murgades han tret un llibre. El llibre es diu *Teoria de la llengua literària segons Fabra*, i s'ha de llegir.

Murgades és prim i sec. Moreno i de Reus. Té trenta-tres anys, viu al mateix Reus i és professor a l'Estudi General de Lleida. De tant en tant, puja a Barcelona, i és d'idees fortes.

Pel que fa a Lamuela, que és casat amb Lola Badia, té trenta-quatre anys i és fill d'aragonès i professor a la Universitat Central de Barcelona. Allò que diu la nota editorial, que s'ha dedicat a la gramàtica històrica i a la planificació lingüística, deu ser veritat.

N'ha fetes d'enormes, com aquell curt cinematogràfic titulat *Compro peres*, sobre els dialectes i que va dirigir exactament Francesc Bellmunt, l'autor de *L'orgia*, *Salut i força al canut*, *Hòstia*, *Un parell d'ous* i d'altres subtileses cinematogràfiques. Una altra de Lamuela: redactar a les ordres del sistema allò que diu l'Estatut de Catalunya dintre de l'Espanya eterna, que els aranesos tenen dret a l'aranès: tenint en compte que l'aranès és un dialecte de l'occità, que l'occità, una de les grans llengües de la cultura universal, és perseguit per la barbàrie francesa, i que aquesta barbàrie lògicament no el reconeix; i tenint en compte l'estreta aliança entre la barbàrie francesa i la seva congènere espanyola, ¿què fer? Xavier Lamuela ho va

fer, ni París ni Madrid no se n'han adonat, i Occitània i la Vall d'Aran n'han pres nota exacta.

Més: és el Pompeu Fabra del friülès, la llengua materna de Pier Paolo Passolini, viva i desconeguda. Pompeu Lamuela prepara la tesi doctoral sobre el friülès. Ara és a Manchester (Anglaterra), on diuen que s'ha retirat per la tesi. Diuen. Personalment, sé que s'hi guanya les garrofes fent de dona de fer feines —ensenyant espanyol— mentre devora l'anglès i a hores buides, el gal·lès, o viceversa. A les vacances d'aquest estiu acompanyava la seva sàvia dona a compar, ella al davant amb la senalla i ell dues passes al darrera, amb uns paperets arrugats i xicotes als dits: estudiava croata.

El llibre que han escrit Murgades i ell té un títol acadèmicament abstracte, però enganyador: és un llibre polític i científic.

Polític: llegit el llibre, queda clar que, si hi hagués dilema entre «cercar» i «buscar», ha de guanyar «cer-

car», per la mateixa raó que el català té dret a viure enfront de l'espanyol, que és una raó política.

Científic: Fabra i el Cercle de Praga, Fabra i Saussure, Fabra i els russos, Fabra i els txecs, el txecs i els alemanys, Fabra, el progressista, i, Prat de la Riba, de dretes.

Alguns dels capítols del llibre són aquests: llengua i poder, teoria de la llengua nacional, llengua literària i funcionalisme, producció cultural i prestigi de la llengua, mecanismes socials de la interferència, República espanyola i Generalitat catalana. I parla de funcions lingüístiques de la societat. De classe obrera, del projecte burgès, del sistema d'accents; s'hi reproduïxen cinquanta pàgines de cartes de Fabra, i el manifest de 1934 titulat *Desviacions en els conceptes de llengua i de pàtria*. Sis pàgines de bibliografia.

Hi ha una cita inicial de Riba, que fragmento:

«El que fou necessari i bastava és que uns homes sentissin com no hi ha fast més dolç que ésser i gustar-se un mateix.

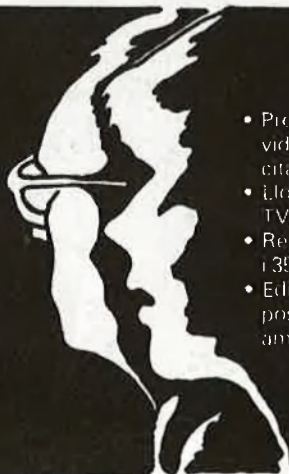
Homes que vau mesurar i acomplir accions més humanes per merèixer l'orgull d'ésser i de dir-vos humans.»

Ja es veu que, aquest llibre, no l'han de llegir els polítics. És un llibre per a gent normal i corrent, i naturalment per als estadistes, si n'hi ha cap.

Video Uno S.A.

SERVEIS GENERALS DEL VIDEO
PROFESSIONAL

AVDA. BALEARS, 39-baix - Tel. 360 89 62
VALÈNCIA-23

- Producció i realització de videoprogrames per a indústries i publicitat.
- Lloguer d'equips, exhibició pantalles TV, etc.
- Reproducció a video de S 8, 16 i 35 mm.
- Edició i neteja de cintes, serveis postproducció i tots aquells relacionats amb el video.